

Vlaams
Parlement

vergadering **C179 – LEE24**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 22 maart 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpassing van de VLAREM-normen inzake ‘lawaaihinder’ veroorzaakt door kinderen - 1464 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over lawaaihinder door spelende kinderen - 1487 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toenemende verzilting van de polders - 1564 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de emissiehandel in de luchtvaartsector - 1586 (2010-2011)	10
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Watermeter 2010 - 1622 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken van de natuurherstellende maatregelen in het kader van de noord-zuidverbinding Kempen - 1635 (2010-2011)	15

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpassing van de VLAREM-normen inzake ‘lawaaihinder’ veroorzaakt door kinderen

- 1464 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over lawaaihinder door spelende kinderen

- 1487 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Het is lente. En als de lente komt, dan ben ik even te gast in deze commissie. Dat was ook vorig jaar, op 2 februari, al zo.

Als het lente wordt, komen de mensen opnieuw op straat. Het is fijn om te zien dat alle terrasjes opnieuw vollopen en dat ook de kinderen opnieuw buiten spelen. Met die vollopende terrasjes heeft onze samenleving weinig problemen. Integendeel, dat wordt van alle kanten gepromoot.

Tegenover kinderen die op straat spelen, heeft onze samenleving echter een eigenaardige houding gekregen. Indien men dertig jaar geleden zou hebben gezegd dat er iemand naar de rechtbank is gegaan omdat spelende kinderen te veel lawaai hebben gemaakt, dan zou niemand dat geloofd hebben. Vandaag bestaat het dat die persoon gelijk krijgt voor de rechtbank en dat een buitenschoolse kinderopvang, kinderen die spelen op een terrein, of een speelplaats van een school baan moeten ruimen, en dat de volwassenen die vinden dat ze worden gehinderd, gelijk krijgen.

Een jaar geleden hebben we dat debat in deze commissie al gevoerd. Ik was toen vrij gelukkig dat alle leden van deze commissie vonden dat dit niet kon en dat de samenleving een signaal moet geven. De hoofdbezigheid van kinderen is spelen, ravotten, grenzen verleggen. Dat moet kunnen binnen de open ruimte. Het is belangrijk dat de samenleving durft in te gaan tegen kleingeestige en enge mensen die het aandurven om te zeggen dat spelende kinderen lawaai-overlast geven.

Tussen droom en daad staan vooralsnog geen wetten, maar wel veel praktische bezwaren in de weg. Vorig jaar al bleek dat een en ander niet eenvoudig is. Er is een koninklijk besluit houdende vaststelling van geluidsnormen voor muziek in openbare en privé-inrichtingen. Daar zijn de situaties die wij kennen niet op van toepassing. Verder zijn er de VLAREM-geluidswaarden. Ook dat ligt niet simpel, want in tegenstelling tot Nederland zijn scholen, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang geen vergunningsplichtige inrichtingen. We zijn het er trouwens over eens dat we de administratieve overlast voor de kinderdagverblijven en scholen niet nog moeten vergroten. Bovendien zijn de meeste uitspraken die gebeuren ten nadele van kinderdagverblijven en van buitenschoolse kinderopvang, gebaseerd op het Burgerlijk Wetboek, artikel 544 en 1382.

Minister, in februari vorig jaar zei u dat u vanuit de overtuiging dat hier een duidelijk maatschappelijk signaal moet worden gegeven, bereid was om te onderzoeken of het niet mogelijk is om op een of andere manier in iets wettelijk te voorzien. De zomer staat opnieuw voor de deur. Het is dan ook logisch dat we die vraag hier opnieuw stellen. Hebt u sinds februari vorig jaar maatregelen genomen om de regelgeving bij te stellen als het gaat over zogenaamd lawaai van spelende kinderen?

Hebt u onderzocht hoe u dit wettelijk kunt verankeren? Wat zijn de resultaten daarvan? Zal er een regelgeving zijn tegen de zomer van 2011? Zo niet, welke andere initiatieven zult u nemen om dat noodzakelijk maatschappelijk signaal te geven? Misschien is in dezen een overheids campagne geen weggegooid geld. Het lijkt me weinig zinvol om nog een campagne

te voeren om mensen erop te wijzen dat gezonde voeding en beweging belangrijk zijn. Iedereen weet dat intussen. We moeten misschien wel duidelijk maken dat de hoofdactiviteit van kinderen spelen is. Gezonde kinderen moeten kunnen spelen en ravotten en gebruik kunnen maken van het openbaar domein. Anders kunnen wij niet verwachten dat die kinderen de dag nadien stil zitten in de klas en zich concentreren. Vandaag hebben heel wat kinderen daar problemen mee. Dat heeft alles te maken met gezondheid.

Minister, hoe staan we ervoor? Wat kunnen we verwachten ten aanzien van spelende kinderen deze zomer?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, de problematiek van het geluid van spelende kinderen is hier inderdaad al meermaals ter sprake gekomen, alsook in de commissie Welzijn. De aanleiding is dat men in buurten naar de rechtbank stapt om een verbod af te dwingen om nog op een bepaald speelplein te spelen, of om de verhuizing van een kinderopvang af te dwingen enzovoort.

Bij besprekingen in het verleden bleek dat iedereen het erover eens is dat kinderen moeten kunnen spelen en dat ze ook buiten moeten kunnen spelen. Alleen hebben we de grootste vragen bij de manier waarop we een signaal kunnen geven. U hebt in het verleden gezegd dat VLAREM niet van toepassing is. Vanuit Vlaanderen kunnen we niet verhinderen dat mensen naar de rechtbank stappen en een beroep doen op de artikelen 544 en 1382 met betrekking tot de bovenmatige burenhinder. Het is de onafhankelijke rechterlijke macht die oordeelt of die burenhinder al dan niet bovenmatig is en bepaalde maatregelen vereist zijn.

Toch kwamen we tot de conclusie dat het belangrijk is om een signaal te geven. De aanleiding van mijn vraag is niet alleen dat de lente in de lucht hangt en dat we hopen dat onze kinderen snel opnieuw buiten kunnen spelen. Onlangs lazen we dat de regering in Duitsland ook een signaal heeft gegeven en bepaald heeft dat kinderlawaaï niet meer kan leiden tot klachten. Kinderen moeten ongeremd kunnen lachen, zingen en huilen.

Minister, vorig jaar stelde u dat ondanks de belemmeringen, meer bepaald het feit dat we niet kunnen ingrijpen in het Burgerlijk Wetboek en dat VLAREM niet van toepassing is, zou onderzoeken of er een juridische oplossing kan worden gevonden en hoe we een signaal kunnen geven waarmee we oproepen tot meer verdraagzaamheid voor spelende kinderen. Wat is hier de stand van zaken?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Ik sluit me aan bij deze vragen. Ik begrijp dat het juridisch niet zo eenvoudig ligt. Het is niet gemakkelijk om hierover een reglementaire bepaling of regelgeving uit te vaardigen. Op die manier zullen we ook de klachten voor de rechtbank niet tegenhouden. Het is echter belangrijk dat er een signaal komt, ook van de Vlaamse overheid. Het is bijna absurd dat we hier dit soort van discussies moeten voeren. De Vlaamse overheid moet dan ook duidelijk maken dat het lawaai dat spelende kinderen maken, geen geluidsoverlast kan uitmaken. Ik weet niet hoe we dat signaal kunnen geven, maar het is wel belangrijk dat we daar aandacht voor hebben en dit duidelijk maken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Minister, op 6 april is het Buitenspeeldag. Misschien is dat het moment om vanuit de Vlaamse Regering een krachtig signaal te geven. Misschien kunt u dan iets samen doen met de minister van Jeugd. Ik denk niet dat we de klachten daarmee zullen tegenhouden, maar we kunnen er op zijn minst op wijzen dat niemand vanuit de overheid dat soort klachten steunt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Niemand betwist dat kinderen moeten spelen en lawaai moeten kunnen maken.

Naar aanleiding van uw eerdere vraag heb ik inderdaad gezegd dat ik zou onderzoeken wat er op juridisch vlak mogelijk is. De mogelijkheden zijn beperkt. Bovendien zitten we binnen het beleidsdomein Leefmilieu. Dat mogen we niet vergeten.

In 2006 was er een grootschalig onderzoek over klachten ten aanzien van vrijetijdsinfrastructuur, kinderopvanginitiatieven, jeugdwerkinitiatieven enzovoort. Een mogelijkheid daarin was om juridisch te onderzoeken of er in VLAREM iets moet worden opgenomen. Naar aanleiding van de vragen in februari 2010 heb ik inderdaad gezegd dat ik alles nog eens juridisch zou laten oplijsten. Ik heb ook contact gehad met minister Vandeurzen. Wij zijn ervan overtuigd dat het een totaal verkeerd signaal zou zijn om expliciet in VLAREM te verwijzen naar het lawaai van spelende kinderen. Er staat in VLAREM geen geluidsnormering voor kinderen. Als we toch een uitzondering zouden opnemen, dan zal dit als argument worden aangegrepen om te beweren dat het impliciet toch onder VLAREM valt. Ik vind het dan ook absoluut een fout signaal om een uitzondering op te nemen in VLAREM.

Ik vind ook niet dat we vanuit Leefmilieu milieumaatregelen moeten opleggen aan kinderdagverblijven of vrijetijdsinitiatieven. In Nederland is dat wel zo. We hebben er destijds voor geopteerd om geen milieureglementering over het geluid van kinderen op te nemen, juist omdat we vinden dat kinderen op die manier niet kunnen worden gereguleerd.

Mevrouw Vogels, in Nederland moet men wel een vergunning hebben. Een kinderopvang is daar meldings- en milieuvergunningplichtig, ook op basis van lawaai. Daar zijn nu heel wat discussies aan de gang op het vlak van ruimtelijke ordening. Er zijn een aantal vergunningen op het vlak van ruimtelijke ordening geweigerd op basis van die geluidsnormering. Dat wil ik vermijden. Ik wil niet terechtkomen in een cascade van klachten op basis van leefmilieu. Tot op vandaag is er geen enkele klacht in Vlaanderen gebaseerd op milieureglementering omdat het er niet onder valt. Alles valt onder de artikelen 544 en 1382 van het Burgerlijk Wetboek. Door wel iets op te nemen, zouden we het alleen erger kunnen maken.

De vraag is nu welk signaal we kunnen geven. Dat moet mogelijk zijn vanuit de regering en vanuit het parlement, eventueel via een resolutie. Ik vind het wel moeilijk om dat te trekken vanuit Leefmilieu. Dat zou me kwalijk genomen kunnen worden omdat dit probleem slechts impliciet met Leefmilieu is verbonden. Ik zal het vrijdag voorleggen aan de collega's van de Vlaamse Regering. Ik denk wel dat het signaal best samen met het parlement wordt gegeven.

Ik wil ook wijzen op het feit dat er hier en daar al initiatieven zijn van lokale besturen die dat hebben opgenomen in hun politiereglement. Ook daar is het weinig zinvol; het is veeleer symbolisch. Het heeft weinig nut omdat de politieagent na een klacht proces-verbaal moet opmaken. Meestal is dat de lokale politie, maar wij hebben nooit een klacht op basis van VLAREM omdat dit er niet onder valt. Er is dus een verschil met het lokale niveau.

Collega's, ik ben er echt van overtuigd dat als we dit in VLAREM opnemen, wij een totaal verkeerd signaal geven. Dan geven wij te kennen dat men moet onderzoeken wat eronder valt en dat men in de milieureggeving maar moet gaan zoeken op basis waarvan men dan toch een klacht zou kunnen indienen wegens dat lawaai. Ik ben het wel met jullie eens dat kinderen moeten kunnen spelen en dat we daar op de een of andere manier een signaal moeten kunnen geven. Maar dan wil ik wel met mijn collega's voor Jeugd en Welzijn bekijken hoe we dat kunnen doen. Als jullie ideeën hebben hoe dit signaal kan worden gegeven, los van het opnemen in de regelgeving – want dat lijkt mij voor Leefmilieu absoluut geen optie –, ben ik bereid om er rekening mee te houden.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik hoor niet veel nieuws in vergelijking met een jaar geleden. U zei toen dat u het nog eens goed ging bekijken. Blijkbaar hebt u niet meteen iets gevonden. Het is wellicht interessant om eens te kijken of het in Nederland tot veel perverse effecten heeft geleid. Daar is het ondertussen een jaar in de regelgeving opgenomen. Ik begrijp dat u zegt dat het principieel niet in de VLAREM-wetgeving komt. Dan zitten we terug bij af.

Minister, ook hier proberen steeds meer mensen om bijvoorbeeld kinderdagverblijven tegen te houden op basis van de wetgeving op de ruimtelijke ordening. Zij proberen te laten bewijzen dat kinderdagverblijven niet thuishoren in de woonzone. Misschien weet mevrouw Schryvers of daarover al uitspraken zijn gedaan in die richting? (*Mevrouw Katrien Schryvers schudt het hoofd*)

Wij kunnen deze problematiek niet zo laten. U zegt dat het geen zaak is voor Leefmilieu. Misschien moeten we met zijn allen nog eens naar minister Smet trekken en daar nog eens een vraag om uitleg stellen, en dan nog eens naar Welzijn gaan en daar een vraag om uitleg stellen. Ik wil wel creatief meedenken over een actie vanuit het parlement. Maar eigenlijk moet je een maatschappelijke tegenbeweging organiseren. Het voortdurend doorschuiven en een kleine actie zullen niet volstaan. Minister, misschien moet u maar eens het punt op de agenda van de regering plaatsen en de administraties of kabinetten samenroepen om een plan van aanpak uit te werken. Of anders moet het parlement dit doen. Ik weet het ook niet. Maar met dit antwoord opnieuw de zomer ingaan, dat vind ik nogal mager.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Mevrouw Vogels, wij delen dezelfde zorg maar wij begrijpen het antwoord niet op dezelfde manier. Als juriste begrijp ik de minister. Zij heeft voor 300 procent gelijk: opnemen in VLAREM heeft geen enkele zin en zal het probleem alleen maar vergroten. Ik heb de minister nooit gevraagd of zij dit wil opnemen in VLAREM, want dan riskeren we inderdaad nog meer in hokjes te belanden en terecht te komen bij metingen en dergelijke. Ik vind het al erg dat een burgemeester klachten krijgt van buurtbewoners. Maar ik zou absoluut niet willen dat buurtbewoners zich dan nog eens zouden kunnen richten tot de milieu-inspectie, die je dan op de vingers tikt of oproept om in te grijpen. Dat moeten we alleszins vermijden.

Mijn vraag was hoe we samen een signaal kunnen geven. Minister, u hebt toen gezegd dat u het juridisch nog eens zou nakijken. Ik dacht toen ook al onmiddellijk dat er wellicht niet veel mogelijkheden zijn. U bevestigt dat vandaag. Mevrouw Vogels, dat wil niet zeggen dat we niet hetzelfde doel hebben of dat het zou kunnen worden uitgelegd dat we er ons van afmaken. Wij willen allemaal aan dezelfde kar trekken. Alleen moet dat juridisch mogelijk zijn. Als dat niet juridisch mogelijk is, laat ons dan al op andere manieren signalen geven. Door sensibiliseringsacties kunnen wij mensen oproepen tot meer verdraagzaamheid.

Minister, ik vrees dat wij met gemeente- en politiereglementen hetzelfde gevaar lopen, want dan moet je daar ook in opnemen wat er kan en wat niet. Dat alleen al maakt dat je bepaalde risico's loopt. Dat zou ik in de gemeente ook liever niet doen.

Als we vandaag geen juridische mogelijkheden hebben, laat ons dan eens de koppen bij elkaar steken en het luide signaal geven richting maatschappij dat wij vinden dat onze kinderen moeten kunnen buiten spelen en dat daar nu eenmaal wat joelen en roepen en soms ook huilen bij hoort.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Vogels, u zegt dat er niets gebeurd is. Dat klopt niet. Wij hebben dat echt helemaal binnenstebuiten gekeerd en alles op een rijtje gezet. Onze conclusie is duidelijk: het heeft geen enkele zin en geen enkele toegevoegde waarde om vanuit Leefmilieu juridisch in te grijpen. Het kan integendeel nog een negatief effect hebben. Dat is een heel duidelijke conclusie en ik volg die weg omdat ik ervan overtuigd ben dat het

de enige juiste weg is. Wie het wel doet, zet de deuren open voor een extra basis voor klachten. Ik blijf daarbij. Als u een andere mening bent toegedaan, hebt u het op dat vlak helemaal fout voor.

Toen ik vroeg welk initiatief we zouden kunnen nemen, had ik het over het op gang brengen van die maatschappelijke beweging. Maar dat zul je niet doen door iets juridisch uit te werken dat geen steek houdt. Je zult dat op een andere manier moeten doen. We moeten dat samen bekijken. Je kunt niet van bovenaf met het vingertje die maatschappelijke beweging keren. Ik ben ervan overtuigd dat dit ook uw visie is. We moeten samen met het parlement, met de Vlaamse Regering, met de ministers voor Jeugd en Welzijn bekijken of we daar iets kunnen doen.

Er kan juridische actie worden ondernomen, maar dan niet op het Vlaamse niveau. Ik ben ervan overtuigd dat je op het federale vlak zou kunnen onderzoeken of er op basis van het Burgerlijk Wetboek in iets kan worden voorzien. Bijvoorbeeld in het kader van burenhinder, artikel 1382. Ook dat zal niet evident zijn, maar ik denk dat je daar nog meer kansen hebt om iets te doen omdat daarin juist die twee bepalingen zitten die de kapstok zijn om die klacht in te dienen en die veroordeling te realiseren.

Mevrouw Vogels, u vroeg ook naar ruimtelijke ordening. Mij is op heden geen dergelijk dossier bekend. Ik wil dat wel eens navragen bij mijn collega voor Ruimtelijke Ordening. Het is een interessant maatschappelijk debat. Maar ik herhaal nogmaals dat het vanuit mijn bevoegdheid, Leefmilieu en Natuur, geen enkele zin heeft om iets te verankeren. Dat zou integendeel een omgekeerd, negatief effect hebben.

Mevrouw Mieke Vogels: Het antwoord is duidelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toenemende verzilting van de polders
- 1564 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, in een schriftelijke vraag van 23 september 2010 vroeg ik u of u weet heeft van de alarmerende verziltingstoestand van onze polders tijdens droge zomers en of er een strategie inzake antiverziltingsbeleid wordt uitgewerkt. We vernamen: “Momenteel wordt noch in het oppervlaktewater, noch in het grondwater een drastische verzilting waargenomen. Wel worden in periodes van droogte hoge zoutgehalten waargenomen.” Voor het grondwater werd echter gesteld dat er studies lopende en gepland zijn die de toekomstige evolutie van de verzilting van het grondwaterreservoir in de polder moeten belichten. Uit de resultaten van deze studies zou dan moeten blijken of maatregelen zich opdringen om toekomstige verzilting mogelijk tegen te gaan.

Minister, deze geruststellende antwoorden staan een beetje in contrast met signalen van de landbouwsector en bepaalde polders met betrekking tot deze problematiek en de resultaten van een meetcampagne in de Zwinpolder. Deze private meetcampagne werd uitgevoerd in augustus 2010. Ik ontving recentelijk de resultaten. Ik zal u uiteraard graag deze studie overhandigen indien zij niet in uw bezit zou zijn.

Ik geef een paar elementen uit de studie. Vanaf de Zijdelingse Vaart in het havengebied naar het ontwateringspunt in het Leopoldkanaal is er weliswaar een dalende zoutgradiënt vastgesteld, maar het zoutgehalte over het hele traject zou de drinkwaternorm voor runderen overstijgen. Dit wijst eveneens op een toch wel zeer hoge graad van verzilting van de betrokken polderwaterlopen en het Leopoldkanaal. De metingen in het Leopoldkanaal wijzen

op een toenemende verzilting vanaf de Damse Vaart naar het lozingspunt in Heist. De concrete cijfers staan in de schriftelijk ingediende versie van mijn vraag om uitleg. Ik ga die hier dus uiteraard niet allemaal citeren.

De zoute kwel in de Nieuwe Watergang, die afkomstig is van het Zwin, zou dan weer te vergelijken zijn met zo goed als zuiver zeewater. Ook het zoutgehalte in de Zeedijkader zou hoog liggen en zou afkomstig zijn van de zoute kwel van het Zwin.

De zoute kwel in het noordelijk stuk van de Zijdelingse Vaart is te vergelijken met het brakke water in het Boudewijnkanaal. Het zuidelijk gedeelte wordt wel, in functie van de afstand tot het bevoeiingspunt in mindere of meerdere mate, verdund met zoet bevoeiingswater vanuit het bovenpand van het kanaal Gent-Oostende.

Deze cijfers lijken erop te duiden dat er wel degelijk een aanzienlijke verzilting aanwezig is, maar die, en dat is nieuw, lijkt – in tegenstelling tot wat men zou verwachten – niet voort te komen uit historische oorsprong. Het zou voornamelijk de zoute kwel uit hoger liggende zoute waterlichamen, zoals het Boudewijnkanaal, de achterhaven van Zeebrugge en het Zwin, zijn die voor de aantasting lijkt te zorgen door het infiltreren van de polderwaterlopen.

Waar men in Nederland al het mogelijke doet om de zoute kwel en het bevoeiingswater apart te houden, kun je je afvragen of dit probleem hier op dezelfde efficiënte manier wordt aangepakt: ook de polderwaterlopen worden aangetast met deze zoute kwel en kunnen ze onvoldoende afwateren. In dit kader is het trouwens ook goed om op te merken dat de Zijdelingse Vaart destijds net werd aangelegd voor een rechtstreekse afvoer van de zoute kwel naar de Noordzee en niet voor het bevoeien van de polderwaterlopen.

Minister, hoe oordeelt u over de geschetste problematiek dat de polderwaterlopen verziltten onder invloed van de hoger liggende zoute waterlichamen en dat vooral de gebrekkige afwatering voor problemen zorgt, heel specifiek wat het Zwingebied betreft? Beschikt u over meetresultaten die deze these bevestigen of desgevallend ontkrachten? Zijn de studies die u hebt aangekondigd met betrekking tot het grondwaterreservoir in de polder en de verzilting nog lopende of zullen ze worden opgestart? Wat is de precieze timing?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Als ik het goed begrepen heb, gaat het – heel terecht – over de actuele situatie. Ik veronderstel echter dat er een aantal toekomstige projecten ook een invloed kunnen hebben op die verzilting, bijvoorbeeld de verbreding van het Schipdonkkanaal. In welke mate heeft men een idee van de toekomstige bijkomende verzilting door bijkomende projecten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, u verwijst naar een private meetcampagne van augustus 2010. Het is belangrijk om te weten dat dit een momentopname was. Er werd toen inderdaad invloed van zoute kwel aangetoond tijdens een langdurige droogte. Enkel door metingen over een langere periode – verschillende jaren – kun je daar echt een kwaliteitsevolutie beoordelen. Voor verschillende waterlopen in de regio waar u naar verwijst, zoals het Leopoldkanaal, de Nieuwe Watergang, de Isabellavaart, de Zwinnevaart, de Hoekevaart, de Kalsijdeader en de Romboutswerveader, zijn bij de Vlaamse Milieu-maatschappij meetreeksen van tien jaar ter beschikking. Men heeft dus resultaten van metingen gedurende tien jaar. Hierdoor is het mogelijk om een uitspraak te doen over de langetermijntrend voor de parameters chloriden en geleidend vermogen.

Uit deze resultaten, gemeten gedurende tien jaar, blijkt in deze vaarten en aders geen alarmerende toename van de verziltingstoestand. In een aantal van nature brakke oppervlaktewateren is er wel een licht stijgende trend te bespeuren, terwijl de trend bij andere licht dalend blijkt. Er komt dus geen eenduidig beeld naar voren.

Mijnheer De Meyer, dat sommige waterlopen in het poldergebied zoute kwel draineren, is bovendien geen nieuw gegeven. Door het historisch voorkomen van verzilt grondwater kan tijdens langdurige droogte, zoals in juni en juli 2010, zoute kwel in de drainagekanalen optreden, zoals trouwens in de vermelde meetcampagne kon worden vastgesteld. Daarnaast werden sommige drainagekanalen, zoals het Zijdelings Vaartje, juist aangelegd om kwel van hoger liggende zoute waterlichamen op te vangen. Het Zijdelings Vaartje werd destijds, samen met het Boudewijnkanaal, precies daarvoor aangelegd. Deze situatie is meer dan een eeuw oud zodat hier evenzeer over een historische context kan worden gesproken.

Wat betreft de zogenaamde gebrekkige afwatering dient duidelijk te worden gesteld dat door een snellere afwatering en sterkere drainage de zoute kwel zal worden versterkt, wat, gelet op de bezorgdheid over verzilting, niet aangewezen is. Wenst men de bestaande verziltingstoestand van de polderwaterlopen te wijzigen en verzoeting in de hand te werken, dan dienen de waterbeheerders overleg te plegen om een gezamenlijk oppervlaktewater-beheersplan op te stellen. Aandachtspunten daarbij zijn peilbeheer, aanvoer en berging van zoet oppervlaktewater en berging van hemelwater. Voor wat betreft het grondwater wordt er nogmaals op gewezen dat er geen verslechtering van de verziltingssituatie optreedt. Er wordt vandaag geen negatieve invloed van hoger liggende zoute waterlichamen op de meetpunten vastgesteld. Er is een meetcampagne die liep gedurende tien jaar, die dat absoluut niet aantoont.

Mijnheer De Meyer, zoals ik daarnet zei, beschikt de Vlaamse Milieumaatschappij in het gebied over verschillende meetpunten in het oppervlaktewater en het grondwater, zowel van het freatisch als het primair grondwatermeetnet. De gegevens zijn adequaat om de verziltingsproblematiek op schaal van de waterlichamen correct in te schatten en te monitoren. Het spreekt voor zich dat deze monitoring zal worden voortgezet.

Om gedetailleerd de invloed van de hoger liggende oppervlaktewaterlichamen op het grondwater te kennen, is een lokaal meetnet noodzakelijk. Modelleringsstudies hebben reeds aangetoond dat door de aanwezigheid van het Boudewijnkanaal en de achterhaven van Zeebrugge de verziltingstoestand op termijn kan wijzigen in de nabijheid van deze oppervlaktewaterlichamen. Vandaag wordt dit, zoals gezegd en zoals blijkt uit de meetputten, niet vastgesteld. Uit de lopende studies zal meer geleerd worden over de verziltingsproblematiek. Op dat moment zal worden bekeken in hoeverre en op welke manier een bijkomende lokale monitoring moet worden geïmplementeerd om gedetailleerd de invloed van de hoger liggende oppervlaktewateren op het grondwater te kennen.

Er lopen momenteel twee studies die de toekomstige evolutie van het grondwaterreservoir in de polder met betrekking tot verzilting belichten en waarbij ook rekening wordt gehouden, mijnheer Sanctorum, met toekomstige invloeden – al dan niet klimaatsinvloeden – en zeespiegelstijging. De verziltingsstudie in het kader van Europees CLIWAT-project heeft betrekking op de middenkust. Daarvan wordt het einde gepland in het najaar 2011. De tweede studie is de verziltingsstudie in het kader van het Europees ScaldWIN-project en heeft betrekking op het grensoverschrijdend gebied West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland. Het einde van deze studie is gepland voor de zomer van 2012. Specifiek voor het Zwin loopt er een studie naar uitwerking van maatregelen voor het milderen van verzilting in de aangrenzende polders bij uitbreiding van het Zwin.

Mijnheer Sanctorum, u verwijst naar het Schipdonkkanaal. Er is al een studie geweest over de verziltingsproblematiek in het Schipdonkkanaal. Die is volgens mij al afgerond en beschikbaar, misschien kun je die zelfs al raadplegen op het internet.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat u gelijk hebt. Ik kijk met veel belangstelling uit naar de aangekondigde studies.

Voorzitter, het zou misschien interessant zijn indien de juiste gegevens van de studie waarnaar de minister verwijst, worden opgenomen in het verslag, zodat we die studies ook effectief kunnen raadplegen.

Minister, ik heb deze vraag hier gesteld omdat ik op mijn voormalige schriftelijke vraag, waar ik bij de aanvang naar verwees, heel wat bezorgde reacties heb gekregen van mensen die deze problematiek volgen. Zij probeerden mij ervan te overtuigen dat de gegevens die daar ter beschikking werden gesteld, wat moeten worden genuanceerd – en dan druk ik het vriendelijk uit.

Minister, ik zal ook de kleine studie waarop ik mijn betoog baseer, graag aan u overhandigen. Ze is in eindversie gegaan onder de naam van de gewezen hoofdingenieur-directeur van de administratie Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu van Oost-Vlaanderen, die ook afdelingshoofd is geweest van Natuurlijke Rijkdommen en Energie. Hij kent toch iets van deze zaak en volgt ze op de voet. Weet vooral dat de mensen die gebruikmaken van de gronden, heel bezorgd zijn over dit probleem.

Uw antwoord is eerder geruststellend, maar weet dat privéstudies zouden wijzen op het tegendeel. Daarom wacht ik met heel grote belangstelling op verder studiewerk. Als de resultaten bekend zijn, krijg ik graag een signaal van de commissiesecretaris. Dat zou bijzonder nuttig zijn voor ons allemaal.

De voorzitter: De secretaris zal het studiemateriaal en de referenties ernaar doorspelen aan de geïnteresseerde commissieleden.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de emissiehandel in de luchtvaartsector - 1586 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, het Grondwettelijk Hof heeft het Vlaamse decreet vernietigd dat de emissiehandel uitbreidt tot de luchtvaartsector. Het verwijt wordt gemaakt dat er geen samenwerkingsakkoord werd opgesteld tussen de federale overheid en de gewesten omdat vluchten niet alleen op het Vlaamse grondgebied plaatsvinden en omdat niet alles binnen de Vlaamse bevoegdheden valt.

Opvallend is dat hierover toch een Waals decreet bestaat. Wat gaan we daarmee doen? Er is de deadline van 31 december 2011 om tot een samenwerkingsakkoord te komen. Wat zijn de gevolgen als we die niet halen?

De discussie gaat ook over de opbrengsten van de veiling van emissierechten. Ik veronderstel dat er een schatting bestaat over hoeveel opbrengsten het gaat. Zijn er analoge problemen opgedoken in andere Europese landen? Gaat de discussie voornamelijk over de luchthaven van Zaventem of zijn ook de regionale luchthavens betrokken? In dat geval moeten we ook spreken over het Waalse decreet. Minister, gaat u ervoor pleiten dat de Waalse luchthavenactiviteiten ook worden opgenomen in het samenwerkingsakkoord? Het kan natuurlijk niet dat enkel Vlaanderen zich aan een dergelijke aanpassing moet houden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u verwijst naar het arrest van het Grondwettelijk Hof en vraagt wat er onder het toepassingsgebied van de richtlijn valt. Onder

het toepassingsgebied van richtlijn van 2008 vallen alle vluchten die vertrekken vanaf of aankomen op een luchtvaartterrein gelegen op het Belgische grondgebied. Dit betekent dat het gaat om alle luchtvaartactiviteiten die plaatsvinden op het Belgische grondgebied, dus niet alleen van en naar de luchthaven van Zaventem maar ook van en naar de kleinere luchthavens binnen België, zoals Oostende en Charleroi. De onderhandelingen over een samenwerkingsakkoord kunnen zich dus niet beperken tot één welbepaalde luchthaven.

In zijn arrest wijst het Grondwettelijk Hof op de verwevenheid van verschillende elementen bij de omzetting van de richtlijn en de noodzaak aan onderlinge samenwerking. Een logisch gevolg hiervan is dat er een samenwerkingsakkoord moet zijn. Volgens ons kunnen we die conclusie trekken uit het arrest. Het samenwerkingsakkoord moet betrekking hebben op alle vluchten die vertrekken van of aankomen op een luchtvaartterrein gelegen op het Belgische grondgebied, dus inclusief de vluchten die vertrekken van of aankomen op een luchtvaartterrein gelegen op het Waalse grondgebied.

Het arrest van het Grondwettelijk Hof heeft een gezag erga omnes, waardoor bij afloop van de termijn die het hof heeft vooropgesteld – 31 december 2011 – de in het vernietigde decreet gestelde verplichtingen voor vliegtuigexploitanten niet meer kunnen worden afgedwongen op basis van het vernietigde decreet.

De hoeveelheid te veilen luchtvaartrechten door België kan worden ingeschat door, op basis van de verdeelsleutel voor de verdeling van de te veilen rechten over de EU-lidstaten, zoals bepaald in richtlijn van 2003, het aandeel van België in de totaal te veilen luchtvaartrechten te bepalen en dit aandeel toe te passen op het totaal aantal te veilen luchtvaartrechten binnen de EU. Voor de uiteindelijke verdeling van de te veilen luchtvaartrechten zal 2010 als referentiejaar worden gebruikt. Aangezien deze cijfers nog niet beschikbaar zijn, gaat deze voorlopige schatting uit van de cijfers in 2008, met name een CO₂-aandeel van 2,83 procent. We hebben nog niet alle elementen om er een heel duidelijk cijfer op te plakken.

Tot op heden zijn ons geen analoge problemen bekend in andere lidstaten van de Europese Unie. De gevolgen van het arrest van het Grondwettelijk Hof kunnen wel eens heel ver gaan. We zijn dit juridisch aan het onderzoeken, maar eigenlijk zegt het Grondwettelijk Hof dat als in Leefmilieu – of het nu gaat over bodem, lucht of water – de kans bestaat dat we over de grens van ons grondgebied gaan, we telkens een samenwerkingsakkoord moeten afsluiten. Als we dat doortrekken naar de bevoegdheden van Leefmilieu inzake water, lucht of bodem, dan kan dat heel ver gaan. We maken ons daar zorgen over. Daarom onderzoeken we dit juridisch.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, uw antwoord is vrij duidelijk. De inhoud van de richtlijn was me bekend, namelijk dat het gaat over alle luchthavens. Maar over welke luchthavens gaan we het hebben in de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord? Dat is de belangrijkste discussie. Ik veronderstel dat men vooral zal focussen op de luchthaven van Zaventem omdat daar de meeste opbrengsten te halen zijn.

Minister, is er al een vergadering geweest? Hebt u tijdens die eventuele vergadering Wallonië gewezen op het feit dat ook hun decreet ter discussie zal staan in het kader van de samenwerkingsovereenkomst die zal worden opgesteld?

Minister Joke Schauvliege: Ik heb gezegd dat als er over een samenwerkingsakkoord moet worden gesproken, wat ons betreft alles in kaart moet worden gebracht.

Deze namiddag is er een klimaatcommissie samengekomen. Deze kwestie stond op de agenda, maar ik heb daarvan nog geen verslag gekregen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Watermeter 2010 - 1622 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: ‘Watermeter 2010 – Drinkwaterproductie en -levering in cijfers’ van de Dienst Reguleringsinstantie van de Vlaamse Milieumaatschappij is een zeer interessant document. Het rapport geeft een statistisch overzicht van de drinkwaterproductie en -levering in Vlaanderen van bron tot kraan. Met dit document wil de Waterregulator bijdragen tot een verhoogde transparantie in de drinkwatersector. Net vandaag, dinsdag 22 maart, is het Wereldwaterdag. Minister, het is een geschikt moment om op basis van de Watermeter 2010 een aantal vragen te stellen.

Uit ‘Watermeter 2010’ blijkt dat er in 28 gemeenten twee drinkwatermaatschappijen actief zijn en dat er in één gemeente, Zaventem, zelfs drie drinkwatermaatschappijen actief zijn. Wat is hier de reden voor? Schept dit geen problemen in de betreffende gemeenten? Zo ja, welke, en wat is hier een mogelijke oplossing voor?

In het rapport staat dat niet alle water door de in Vlaanderen actieve drinkwatermaatschappijen gewonnen wordt in Vlaanderen. Uit de gerapporteerde cijfers blijkt dat in 2009 zo’n 77 miljoen kubieke meter of 22 procent van de totale hoeveelheid gewonnen werd buiten het Vlaamse Gewest. Anderzijds vermeldt het rapport dat Vlaamse drinkwatermaatschappijen ook buiten het Vlaamse Gewest water verkopen. Wat is de reden van enerzijds de waterwinning buiten het Vlaamse Gewest en anderzijds de verkoop van water buiten het Vlaamse Gewest? Waar wordt buiten het Vlaamse Gewest water gewonnen door Vlaamse drinkwatermaatschappijen en aan welke landen wordt water verkocht door de Vlaamse drinkwatermaatschappijen?

In ‘Watermeter 2010’ staat vermeld dat drie Vlaamse drinkwatermaatschappijen sociale correcties toepassen op de drinkwatertarieven. Het soort correctie dat ze toepassen en wie hiervoor in aanmerking komt, is verschillend naargelang de drinkwatermaatschappij. Wat is uw visie op dergelijke sociale correcties? Zijn er plannen om dergelijke sociale correcties in te voeren bij alle Vlaamse drinkwatermaatschappijen en dit volgens dezelfde voorwaarden, zodat er een zekere gelijkheid gecreëerd wordt?

We lezen iedere dag in de kranten berichten over de hoge energiefacturen. Minister, ik kan u verzekeren dat veel OCMW’s overspoeld worden door gezinnen die moeilijkheden hebben om hun waterfactuur te betalen. In een recent antwoord op mijn schriftelijke vraag aan u, blijkt overduidelijk dat er in 2010 meer gezinnen worden afgesloten van drinkwater in vergelijking met 2009. Het aantal afsluitingen bij TMVW steeg van 19 in 2009 naar 80 in 2010. Dat zijn toch cijfers die ons moeten verontrusten.

Uit het rapport blijkt dat de Vlaamse drinkwatermaatschappijen verschillende tarieven hanteren voor eenmalige diensten. Zo bedraagt de prijs voor het vervangen van een defecte meter bij de ene drinkwatermaatschappij 74 euro terwijl dit bij een andere drinkwatermaatschappij 180 euro is. Zijn er plannen om dergelijke eenmalige kosten bij alle Vlaamse drinkwatermaatschappijen op één lijn te brengen? Zo ja, wanneer en op welke manier zal dit gebeuren?

Volgens het rapport ‘Watermeter 2010’ bestaat een berekend gemiddeld gezin in Vlaanderen uit 2,37 personen en heeft het een totaal jaarleidingwaterverbruik van 87 kubieke meter of 101 liter per persoon per dag. Waar liggen deze cijfers ten opzichte van het leidingwaterverbruik in andere Europese landen? Minister, denkt u aan specifieke maatregelen of inspanningen om mensen te stimuleren om hun waterverbruik te reduceren? Zo ja, aan welke maatregelen en volgens welke timing? Zo nee, wat is de reden hiervan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik ben zeer blij met deze watervraag op deze Wereldwaterdag. Ik had vanmorgen al het genoegen om op een school te zijn waar verschillende scholen samen kwamen voor een ‘walk for water’. Het stemt mij positief dat die jonge mensen zo enthousiast zijn om hun schouders onder de waterproblematiek te zetten.

Het feit dat in een aantal Vlaamse gemeenten meerdere exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk actief zijn, is historisch zo gegroeid en is veelal nog het gevolg van de fusies van gemeenten. Voor zover mij bekend, levert dit geen problemen in deze gemeenten. De bestaande verplichtingen die vastgelegd zijn in het decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending van 24 mei 2002 en de uitvoeringsbesluiten zorgen ervoor dat reeds een aantal essentiële verplichtingen ten aanzien van elke exploitant vastgelegd zijn.

Ook in het waterverkoopreglement, dat op 4 februari 2011 reeds principieel goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering, zijn dienstverplichtingen opgenomen. Deze wettelijke verplichtingen zorgen ervoor dat een gelijke basisdienstverlening geleverd wordt, ongeacht welke exploitant het water levert in een gemeente. Elke klant moet dus eenzelfde basispakket aan dienstverlening krijgen van de exploitant. Dat is nieuw. Uiteraard heeft elke exploitant wel zijn eigen karakteristieken, zoals ook blijkt uit het rapport. Dit heeft onder meer tot gevolg dat de drinkwatermaatschappijen verschillende tarieven en tariefstructuren kunnen hanteren voor de productie en levering van leidingwater.

Alle winningen van Vlaamse exploitanten buiten Vlaanderen vinden in het Waalse Gewest plaats. Het merendeel van het niet in Vlaanderen gewonnen water wordt geleverd door Vivaqua, een exploitant die in de drie Belgische gewesten actief is. Ook de gewestoverschrijdende intercommunale TMVW en de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) beschikken over eigen waterwinningen in het Waalse Gewest. Deze waterwinningen zijn voornamelijk het gevolg van de organisatiestructuur van de drinkwatervoorziening in België voor de staatshervorming. Toen is immers beslist om een belangrijke toevoer van drinkwater afkomstig uit de Ardennen naar Vlaanderen aan te leggen. De Nationale Maatschappij voor Watervoorziening werd bij de staatshervorming opgesplitst in de VMW en de Société wallonne des eaux (SWDE). De winningen die zijn gelegen in Wallonië en noodzakelijk zijn voor de bevoorrading van Vlaanderen, bleven de eigendom van de VMW. Dit verklaart waarom Vlaamse exploitanten ook winningen hebben in Wallonië.

De onderlinge transfers over de gewestgrenzen heen zijn ook te verklaren vanuit de oorspronkelijke opbouw van de infrastructuur. Vlaanderen heeft over de jaren heen de eigen infrastructuur verder uitgebouwd. Een aantal gewestoverschrijdende transfers blijft echter nodig. Zo levert Vlaanderen in bepaalde zones aan Waalse exploitanten. De hoeveelheden water die door de in Vlaanderen actieve exploitanten verkocht worden aan niet-Vlaamse exploitanten zijn eerder beperkt. Uit de door de exploitanten gerapporteerde cijfers blijkt dat het zou gaan om 3 procent van de totale verkochte hoeveelheid water. Naast de waterverkopen aan Wallonië wordt ook een zeer beperkt aandeel, 2,2 procent van het totaal verkochte water in 2009, verkocht aan een Nederlandse drinkwatermaatschappij.

Het opzet van het rapport ‘Watermeter 2010’ was om een aantal nuttige beschikbare cijfers over de sector te bundelen en zo de transparantie te verhogen. Het vormt dus een eerste aanzet voor de Waterregulator tot het uitvoeren van een aantal onderzoeken. Het rapport brengt inderdaad een aantal bestaande verschillen in kaart. Zo onder meer de door u aangehaalde verschillen met betrekking tot het toekennen van sociale tarieven en de verschillende tarieven voor eenmalige dienstverlening. Wat de oorzaken zijn van deze verschillen is nog niet bekend. Verder onderzoek zal nodig zijn om de verschillen te verklaren en, indien dit nodig zou blijken, aanbevelingen te formuleren.

Ook het algemeen invoeren van sociale tarieven bij alle exploitanten vraagt eerst grondig onderzoek. Het invoeren van algemene sociale maatregelen zou een prijsstijging tot gevolg

kunnen hebben voor de abonnees die niet van deze maatregelen kunnen genieten. Bij energie hebben we dat ook gekend.

De kosten voor productie en levering van leidingwater moeten worden betaald. De integrale waterprijs is de laatste jaren reeds vrij sterk gestegen en de betaalbaarheid van leidingwater voor alle abonnees moet gegarandeerd blijven. Vanuit sociaal oogpunt lijkt het me wel aangewezen dat de sociale correcties over heel Vlaanderen gelijk zijn. Gezinnen in een financieel moeilijke situatie hebben recht op een gelijke behandeling, ongeacht hun woonplaats.

Het berekende gemiddelde waterverbruik van 101 liter per persoon per dag in Vlaanderen ligt in vergelijking met andere Europese regio's laag. Dit blijkt ook uit een recent rapport van de Studiedienst van de Vlaamse Regering 'Flanders outlook 2011, a benchmarking of Flanders amongst the European regions, February 2011'. In dit rapport wordt onder meer het huishoudelijk watergebruik per persoon per dag in Vlaanderen vergeleken met dat van gelijkaardige Europese regio's met dezelfde bevolkingsdichtheid, industrialisatie en transportdensiteit.

Het huishoudelijk waterverbruik in Vlaanderen blijkt eerder laag in vergelijking met de veertien andere in beschouwing genomen regio's. Alleen in Bayern is het verbruik lager, namelijk 96 liter per persoon per dag. Het waterverbruik in Finland bijvoorbeeld is zeer hoog, 267 liter, wat gigantisch is.

De beschikbaarheid van water in Vlaanderen is beperkt en het is belangrijk om zuinig en efficiënt met het beschikbare water om te springen. Zowel het decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending als het ontwerp van waterverkoopreglement voorzien in verplichtingen voor de exploitanten ter bevordering van duurzaam watergebruik bij de waterproductie en -levering en bij de abonnees.

Zo is in het ontwerp van waterverkoopreglement opgenomen dat de exploitanten duurzaam watergebruik bij de klanten stimuleren door het voeren van actieprogramma's en sensibiliseringscampagnes. Ook de Vlaamse Milieumaatschappij sensibiliseert voortdurend over duurzaam omgaan met water door het verspreiden van publicaties zoals 'Een watervriendelijk huishouden'. Dit is een brochure voor de burger vol tips voor een duurzaam watergebruik.

De publicatie 'Waterwegwijzer bouwen en verbouwen' is een brochure met praktische informatie over de wijze waarop in een particuliere woning kan worden omgesprongen met hemel- en afvalwater. De brochure richt zich tot architecten, bouwheren, aannemers, loodgieters, tuinrichters en particulieren. Recent werd deze brochure nog in de kijker geplaatst op de laatste editie van Batibouw.

Op lokaal niveau bieden heel wat steden en gemeenten concreet bouwadvies en energiescans aan hun burgers aan, waarin ook waterbesparende maatregelen aan bod komen, bijvoorbeeld over de spaardouchekop. Daarnaast kan de burger ook vaak van een gemeentelijke subsidie genieten voor het plaatsen van een hemelwaterput. Deze premie wordt ondersteund door de samenwerkingsovereenkomst Milieu. De gemeenten die intekenen op het basisniveau, engageren er zich ook toe om jaarlijks een passieve sensibilisatieactie uit te voeren met betrekking tot rationeel watergebruik en bestrijdingsmiddelen.

Ook het onderwijs vormt een belangrijke doelgroep. Milieuzorg Op School (MOS) werkt momenteel aan een geactualiseerde themabundel water voor het lager onderwijs, maar ook aan een themapakket 'Water op school' voor het middelbaar onderwijs. De school die ik deze morgen bezocht, was al twee jaar aan het werken rond de waterproblematiek.

Met dat pakket ondersteunt MOS de schooldirectie, leerkrachten en leerlingen in het duurzaam omgaan met water op school. De lessen die daaruit worden geleerd, zullen de leerlingen in het latere leven zeker nog van pas komen. Jong geleerd, is oud gedaan.

Aandacht voor water is een heel terechte vraag. Het is een van de grootste uitdagingen die voor ons liggen, waar we genoeg aandacht aan moeten besteden.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik ben blij dat u zegt dat er een grondig onderzoek moet worden gevoerd inzake de sociale correcties, met als basis dat iedereen gelijk moet worden behandeld, ongeacht de woonplaats, en dat er moet worden vermeden dat de waterfactuur stijgt. Met alle openbaredienstverplichtingen moeten we dat proberen te vermijden.

De heer Bart Martens: Het gaat hier over openbaredienstverplichtingen op het vlak van energie. Maar we zien dat gemeentebesturen via de waterfactuur een gemeentelijke saneringsbijdrage, een rioolbijdrage, kunnen doorrekenen. In de verenigde commissie hebben we gezien dat de meeste lokale besturen bijlange niet aan het plafond zitten dat ze mogen doorrekenen. Theoretisch kan de waterfactuur nog toenemen als meer lokale besturen hun reële kosten inzake onderhoud en uitbouw van het rioolstelsel gaan verhalen op de vervuiler.

Alle heel nobele en goede maatregelen die het Vlaamse Gewest en lokale besturen nemen inzake waterbesparing, leiden ertoe dat de vaste kosten van het net zullen worden verhaald op een kleiner volume bedeed water, waardoor de waterprijs per kubieke meter opnieuw gaat toenemen, omdat netkosten een veel groter aandeel in de totale waterfactuur uitmaken, dan elektriciteit of gas. Dat effect zal snel te merken zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: U zei dat het waterverkoopreglement opnieuw werd besproken door de Vlaamse Regering. Wanneer was dat?

Minister Joke Schauvliege: Er is een eerste principiële goedkeuring. Die is voor advies doorgestuurd. Dan komt het nog eens terug.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken van de natuurherstellende maatregelen in het kader van de noord-zuidverbinding Kempen - 1635 (2010-2011)

De heer Bart Martens: Minister, ik wou u polsen naar de stand van zaken in de uitvoering van een aantal milderende en natuurherstellende maatregelen in het kader van de realisatie van de befaamde noord-zuidverbinding in de Kempen. In juli 2008 besliste de Vlaamse Regering om die noord-zuidverbinding aan te leggen door de realisatie van een tracé parallel aan de bestaande N19 tussen Geel en Kasterlee.

Dat tracé loopt door de vallei van de Kleine Nete. De Vlaamse Regering heeft beslist om ervoor te zorgen dat de bijkomende infrastructuur niet tot bijkomende versnippering zou leiden. Ze zou ontsnipperende en natuurversterkende maatregelen nemen in het valleigebied. Er was sprake van het realiseren van overstromingsgebied langs de Zegge, een actie die in het bekkenbeheerplan was opgenomen. Er was sprake van de hermeandering van het gebied Olens Broek en van het afgraven van een opgehoogd zandgebied ter hoogte van De Hellekens.

Ondertussen is in het stroomgebiedplan een actie opgenomen die overgaat tot het hermeanderen van de Kleine Nete onder het tracé van die parallelle verbinding. De signalen

die mij vanuit de gemeenten daar bereiken, spreken van vertraging – om het zacht uit te drukken. De overheid zou met haar voeten slepen.

Natuurlijk is het niet altijd gemakkelijk om overstromingsgebieden aan te leggen. We hebben het net nog gehad over het noodzakelijke maatschappelijk draagvlak dat daarvoor nodig is. Hier gaat het echter over projecten die al lange tijd zijn voorbereid en die naar aanleiding van het bekkenbeheerplan onderwerp zijn geweest van een uitgebreid openbaar onderzoek. De projecten kregen een positief advies van de bekkenraad, waar alle betrokken maatschappelijke actoren in zitten. Ze zijn goedgekeurd door het bekkenbestuur en bekrachtigd door de Vlaamse Regering in haar beslissing van januari 2009 over het bekkenbeheerplan. Ze zijn nog eens opgenomen in een beslissing van de Vlaamse Regering in juli 2008 met betrekking tot de realisatie van die noord-zuidverbinding.

Het moet onze zorg zijn om die verschillende projecten parallel te laten lopen: samen met de uitvoering van de noord-zuidverbinding ook de maatregelen nemen om de natuurwaarde in het gebied van de Kleine Nete te versterken en zorgen voor bijkomend waterbergend vermogen, zodat we de strijd tegen de overstromingen met succes kunnen voeren.

Minister, wat is de stand van zaken van de uitvoering van de verschillende milderende maatregelen in de vallei van de Kleine Nete, conform de beslissing van de Vlaamse Regering van juli 2008? Welke projecten werden al uitgevoerd en welke niet? Waarom werden bepaalde projecten nog niet uitgevoerd? Wat is de timing voor de nog uit te voeren projecten? In welke mate spoort die timing met de uitvoeringstermijn van de noord-zuidverbinding?

In hoeverre werd het project voor de herinrichting van de vallei van de Kleine Nete ter hoogte van de doorgang van de nieuwe parallelweg, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering in het stroomgebiedbeheerplan van de Schelde, al uitgevoerd? Wat is de timing voor deze werken? In welke mate maakt dit integraal onderdeel uit van de realisatie van de noord-zuidverbinding zelf?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, een aantal milderende maatregelen in de Netevallei, waaronder de ontsnipperings- en andere faunamaatregelen, zijn gekoppeld aan de uitvoering van het basistracé en de latere herinrichting van de bestaande N19. Die vallen onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

In oktober 2010 werd gestart met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van landbouw-, natuur- en bosgebieden in de vallei van de Kleine Nete en Aa van de N19 tot Grobbendonk. Dat is ook de uitvoering van het bekkenbeheerplan van de Nete. Op basis van de resultaten van dat vooroverleg is een voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt. Over dat voorontwerp vindt op 2 mei 2011, binnen enkele weken dus, een plenaire vergadering plaats met de betrokken gemeenten, provincie en adviserende instanties.

Ook bepaalt beslispunt 3 van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008, zoals u bekend, in een versnelde opstart van de uitvoeringsprogramma's 11 en 44 van het goedgekeurde afbakeningsproces agrarische en natuurlijke structuur regio Neteland met het oog op effectieve uitvoering. Hiervoor moet een agenderingsnota op het Coördinatieplatform Agrarische en Natuurlijke Structuur (C-AGNAS) worden ingebracht.

Ik geef u de stand van zaken en een opsomming van de nog te doorlopen procedures om de acties effectief in uitvoering te krijgen. Op de A9 komt er een heraanleg van dijklichamen Watering De Zegge, een aanleg van overstromingsgebied, met een hermeandering ter hoogte van de N19. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beschikt over de grondinnemingsplannen en over een goedgekeurd MER-ontheffingsdossier. Voor deze actie werd tevens een landbouweffectenrapport (LER) opgemaakt door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

Voor deze actie moeten nog grondverwervingen worden aangevat. Een deel van de gronden is momenteel eigendom van de VLM.

Op de A13 komt er een hermeandering ter hoogte van het Vlaamse natuurreservaat Olens Broek. De VMM beschikt over de nodige technische plannen en een overeenkomst met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) in verband met de aankoop en overdracht van de gronden, de oude meanders, en over een goedgekeurd MER-ontheffingsdossier. Voor deze actie moeten de grondverwervingen nog worden aangevat.

Op de A14 gebeurt het afgraven van De Hellekens. De VMM beschikt over een overeenkomst met het ANB om de werken te kunnen uitvoeren op hun terrein, over de nodige technische plannen en over een goedgekeurd MER-ontheffingsdossier, zodat de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag kan worden voorbereid. Momenteel wordt gezocht naar een geschikte afzet voor de af te graven zanden en naar de goedkoopste en milieuvriendelijkste transportmodus.

Er is overeengekomen tussen het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) en de VMM dat maximaal met de opdrachtnemer of voorkeursbieder van het project Noord-Zuid Kempen wordt overlegd, om na te gaan in hoeverre de vrijkomende gronden uit het project Hellekens en/of uit het project van de hermeandering en de plas-draszone buiten de projectzone N19 kunnen worden gebruikt in het project Noord-Zuid Kempen. Indien de gronden uit De Hellekens kunnen worden aangewend ter hoogte van de werf N19, kan de VMM snel de bouwvergunning voor het afgraven van De Hellekens aanvragen en kunnen de zanden medio 2011 beschikbaar zijn, net op het moment dat de werf van de N19 van start is gegaan. Men probeert daar een koppeling te maken.

Tevens is tussen AWV en de VMM overeengekomen dat het grondwerk binnen de projectzone N19g in het project Noord-Zuid Kempen van AWV zal worden geïncorporeerd als onderdeel van het bestek van Noord-Zuid Kempen. De projectzone N19g werd gedefinieerd als zijnde de ruimte onder het viaduct over de Kleine Nete en een zone 10 meter aan weerszijden van het viaduct. Deze ruimte is na aanleg van het viaduct niet meer toegankelijk voor graafwerken met machines. Afstemming is dus noodzakelijk.

De door de VMM aan AWV opgelegde grondwerken behelzen de gedeeltelijke heraanleg van een Kleine Netemeander en de aanleg van een plas-draszone. Meer bepaald moet het verdiepen met 1,5 meter van het maaiveld in de projectzone N19g over een lengte van 144 meter door de opdrachtnemer van het project Noord-Zuid Kempen worden uitgevoerd en werd dit opgenomen in het bestek van Noord-Zuid Kempen.

Mijnheer Martens, ik hoop dat ik u heb overtuigd dat er effectief werk van wordt gemaakt. Het wordt meegenomen in de projecten, zodat er geen conflicten zijn tussen de verschillende werken.

De heer Bart Martens: Dank u wel, minister. Ik vind het goed dat de hermeandering onder het tracé wordt gekoppeld aan de realisatie van het tracé zelf en dat voor het afschrappen van het gebied De Hellekens ook wordt gekeken waar mogelijk een bestemming kan zijn voor dat zand in het kader van de werken.

Wat betreft de plenaire vergadering voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor onder andere het overstromingsgebied rond De Zegge, hoop ik dat het snel vooruitgaat. De beslissing over het overstromingsgebied is door de Vlaamse Regering genomen in januari 2009. Ondertussen zijn we twee jaar later. Het opmaken van het GRUP zal weer minstens een jaar in beslag nemen. Eer het gebied gerealiseerd is, zijn we weer zoveel jaren verder.

Uiteindelijk waren dit gebied en het overstromingsgebied Grobbendonk de enige twee overstromingsgebieden voor het bekken van de Nete. In onze verenigde commissies rond wateroverlast hebben we gehoord dat er meer ruimte nodig is voor water, niet enkel de gebieden die nu van nature overstromen, maar ook bijkomende overstromingsgebieden.

Gouverneur Berx heeft er nog eens op gedrukt dat we het enkel met dijken, stuwen en pompen niet gaan halen. Er is echt wel meer nodig in de strijd tegen wateroverlast. Ik hoop dat de mensen die in Grobbendonk wonen, niet te lang meer moeten wachten op de realisatie van het overstromingsgebied daar.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil u ook bedanken voor het antwoord, minister. In het kader van de opmaak van de procedures is het draagvlak een belangrijk element. Als je heel veel verschillende zaken met elkaar koppelt, kan er, doordat er voor bepaalde zaken problemen zijn bij het draagvlak, mogelijk vertraging optreden. Het parlement moet er eens over nadenken hoe geïntegreerd en maximaal je plannen maakt.

Ik denk niet dat er dadelijk problemen zijn bij het draagvlak voor de milderende maatregelen die zijn afgesproken in het kader van de noord-zuidverbinding. Het gaat eerder over het heraanleggen van dijken in het gebied rond De Zegge. Ik denk niet dat dat specifiek als milderende maatregel is opgenomen, maar daar zijn wel knelpunten. Je moet vooruitgaan. Het draagvlak is cruciaal. Er moet rekening mee worden gehouden en er moet worden bekeken welke bijstellingen eventueel kunnen gebeuren om het draagvlak zo maximaal mogelijk uit te bouwen.

Ik ben bezorgd over de timing voor de uitvoering van een aantal werken. Ik wil u de aanbeveling meegeven om daar zeker oog voor te hebben zodat niet door omstandigheden het ene werk nog niet kan worden uitgevoerd ten aanzien van een ander werk, maar bepaalde waterwerken wel worden uitgevoerd waardoor er tijdelijke problemen met wateroverlast zouden kunnen ontstaan. Als de fasering wordt ingebouwd, moet die ook correct worden uitgevoerd, ook al zullen dan wellicht andere knelpunten moeten wachten. Tijdelijke wateroverlast kan immers ook zware gevolgen hebben en daarmee moet ook rekening worden gehouden in de fasering van bepaalde werken en die fasering moet worden gerespecteerd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er werden nog een aantal terechte suggesties gedaan, waarvoor dank.

Mijnheer Martens, globaal worden we bij de uitvoering van bepaalde projecten soms geconfronteerd met heel complexe procedures. We komen dan altijd terug uit bij het waardevolle werk dat hier in de commissie werd gedaan: zowel de commissie-Berx als die van uzelf en van de heer Sauwens over de versnelling van procedures. We moeten bekijken hoe we bij dergelijke projecten te werk kunnen gaan, hoe we een en ander misschien makkelijker kunnen doen zonder de inspraak te verminderen of het draagvlak te verslappen, zoals mevrouw Rombouts vraagt. De twee zijn met elkaar te verzoenen. We zijn de oefening aan het maken en we hopen dat de uitvoering op het terrein, in uitvoering van zo'n beslissing die wordt genomen, ook sneller kan gaan.

De heer Bart Martens: Mevrouw Rombouts, het overstromingsgebied werd wel degelijk als milderende maatregel opgenomen in het besluit tot de realisatie van de noord-zuidverbinding. In de beslissing van 10 juli 2008 staat dat: "De regering zal waken over het vermijden van verstoring van natuurlijke processen in de vallei van de Kleine Nete, inclusief hermeandering door middel van actie A9". Dat slaat op het overstromingsgebied in de Zegge, het is de actie in het bekkenbeheerplan die te maken heeft met het verschuiven van de dijken landinwaarts, zodat er tussen die dijken een hermeandering kan ontstaan en een extra waterbergend vermogen wordt gecreëerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■